

چکیده

نشانه‌شناسی دریدایی کتاب‌های تصویری داستانی

به کوشش

عادله خلیفی

ادبیات کودک سرشار از تقابل‌ها و برخلاف ظاهر ساده‌اش در برگیرنده‌ی ژرفاه است. ادبیاتی است که خوبی‌بنی‌اش با بدیینی همراه است، با پیام‌های ظاهری متن مقابله می‌کند و درک پیام‌های باطنی‌اش نیاز به تحلیل دارد. شاید بتوان گفت رویکردی که بتواند تحلیل مناسب‌تری از متن‌های ادبیات کودک ارائه دهد، پاسخ‌گوی تقابل‌های دوگانه‌ی آن باشد و نیز ژرفاه‌ای آن را نشان دهد، ساخت‌زادایی دریدا است. در این پژوهش نخست سعی شده ارتباط میان ادبیات کودک و این رویکرد، از جنبه‌های مختلف بررسی شود. این پژوهش با روش تحلیل محتوای کیفی، تلفیقی از تحلیل قیاسی و استقرایی را به کار برده و به بررسی ده نمونه از آثار برتر تصویری داستانی ایرانی و خارجی پرداخته است. پژوهش حاضر نشان می‌دهد که ساخت‌زادایی در ادبیات کودک بازتابی بسیار متفاوت از ادبیات بزرگ‌سال دارد و ادبیات کودک می‌تواند تعریف جدیدی از این رویکرد ارائه دهد. همچنین این پژوهش سه نوع ساختار نشانه‌ای را در این‌گونه کتاب‌ها شناسایی کرد؛ «یک سویه»، «دو سویه» و «سه سویه». به باور این تحقیق، ساختارهای سه سویه ویژه ادبیات کودک است.

واژگان کلیدی: ادبیات کودک، ساخت‌زادایی، تقابل، ساختار، تصویری داستانی